

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 224 (6200) | 27 верасня 1938 г., аўторак | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ ў НУМАРЫ:

Гісторыя ўсесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў). Кароткі курс. Пад рэдакцыяй Камісіі ЦК ВКП(б). Адабран ЦК ВКП(б). 1938 год. Раздзел IX. Партыя большэвікоў у перыяд пераходу на мірную работу па аднаўленьню народнай гаспадаркі. (1921—1925 годы)

Ператворым кожнае прадпрыемства, калгас і установу ў крэпасці абароны. Адаказ калгаснікаў сельгасарцелі імя Беларускай асобай вайскавай акругі, Любанскага раёна, Менскай вобласці, калгаснікам сельгасарцелі імя Чапаева, Залатанашскага раёна, Палтаўскай вобласці, Украінскай ССР. У Народным Камісарыяце Закежных спраў. ЗА РУБЯЖОМ: Зварот іспанскай кампарты да чэхаславацкага народа. Паведамленне чэхаславацкага радыя.

Мемарандум Гітлера. Пазіцыя Югаславіі і Румыніі ў адносінах Чэхаславакіі. Скажэнне забастоўкі будаўнікоў Парыжскага раёна. Тэлеграма Рузвельта Гітлеру і Бенешу. Польскія фашысты правядуць сутычкі ў чэхаславацкай пагранічнай аховы. Польскія ўрады друк паграбу неадкладнай адмовы Чэхаславакіі ад Цешына. Эсэранне скліканне англійскага парламента. Паведамленне агенцтва Рейтэр.

УЗМАЦНІЦЬ ПАРТЫЙНАЕ КІРАЎНІЦТВА КОМСАМОЛАМ

Ленінска-сталінскі комсомол пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна прайшоў шлях барацьбы і перамог. Верныя сыны і дочкі радзімы паказвалі і паказваюць узоры мужнасці і гераізма на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва. Гісторыя комсомала неразрывна звязана з гісторыяй яго мацеры — ўсесаюзнай Комуністычнай партыі большэвікоў. У год грамадзянскай вайны, у год аднаўлення і рэканструкцыі народнай гаспадаркі, у год калектывізацыі і сталінскіх п'яцігодкаў комсомол змагаўся пад сцягам вялікай партыі Леніна—Сталіна. Комсомольцы і камсамолкі, атліваючы пройдзены шлях, могуць з гонарам заявіць: — **Нам выхавала, вырашыла партыя большэвікоў!** У радах ленінска-сталінскага комсомала малодзе пакаленне краіны сацыялізма праходзіць выдатную школу палітычнага выхавання, вучыцца ўсебайковай дзяржаўнай дзейнасці, выходзячы ў духу сацыялістычнага праўдывага, гарачай любові і адданасці да сваёй квітнечай радзімы, да Сталінскага Цэнтральнага Камітэта і правядура працоўных усяго свету — таварыша Сталіна.

Комсомол — самы бліжэйшы памочнік партыі большэвікоў, яе невычарпальны рэзерв. Комсомольцы, якія і належаць ланінам-сталінам, дапамагаюць і дапамагалі нашай партыі выкрываць і выкароўваць традзіцка-бухарынскія фашысцкія лазутчыкаў, шпіёнаў, дыверсантаў і збойнаў. Даламагчы партыі праводзіць вялікую выкрываўчую работу, комсомол вылучыў тысячы таленавітых маладых кадраў, якія па-большэвіцку авалодваюць сталінскім стылем кіраўніцтва.

У дзень 15-годдзя ВЛКСМ таварыш Сталін у сваім прывітанні комсомолу ісаў: «За пяцінаццаць год свайго існавання Ленінскі комсомол смела ідэ наперад вылікі сцяг Леніна, паліяхова зборіцца вакол яго мільёны маладых рабочых і сялян, мільёны маладых работніц і сялянок. Будзем спадзявацца, што Ленінскі комсомол будзе і надалей трываць выскоя сцяг Леніна і з гонарам даяне яго да пераможнага канца нашай вялікай барацьбы, да поўнай перамогі сацыялізма».

Выконваючы гэтыя ўказанні таварыша Сталіна, комсомол заваяваў ганаровае месца ў барацьбе за рэканструкцыю народнай гаспадаркі, у барацьбе за пабудову сацыялістычнага грамадства. Вялікае значэнне комсомала ў дзяржаўнай рабоце. Лепшыя яго прадстаўнікі выбраны дэпутатамі Вярхоўнага Савета ССР і БССР. Мы бачым комсомольцаў сярод выдатных прадстаўнікоў навуцы, мастацтва і культуры. Комсомол — велізарная сіла ў Чырвонай Арміі і ў Ваенна-Марскім Флоте.

Комсомол у гонар свайго 20-гадовага юбілея разгарнуў вялікую работу па падрыхтоўцы падарункаў мацеры-радыме. На заваяваў і фабрыках у гарадах і калгасах, у навукавіцкіх установах — ва ўсіх канцах нашай радзімы маладыя партыіцы, комсомольцы і камсамолкі, паказваюць выскоя прыклады станаўлення працы. Уся советская моладзь ўключылася ў сацыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу дваццацігоддзя Ленінска-сталінскага комсомала.

Перад комсомольскімі арганізацыямі стаіць адказная задача — па-большэвіцку правесці выбары кіруючых комсомольскіх органаў. ЦК ВЛКСМ у сваім рашэнні канстатаваў, што многія комсомольскія арганізацыі неадтактова падрыхтавалі да правядзення выбараў, у сувязі з чым выбары перанесены на 15 кастрычніка 1938 г.

Надходзячыя справядліва-выбарчыя школы — гэта палітычныя экзамены для комсомольскіх кіраўнікоў. Выбары кіруючых комсомольскіх органаў павінны прайсці на аснове шырокай унутрысаюзнай дэмакратыі, пры разгорнутай большэвіцкай крытыцы і самакратыі.

Комсомольскія арганізацыі павінны скарыстаць багатыя вопыт правядзення справядліва-выбарчых школ партыйных арганізацый. Абавязак абкомаў гармоаў, райкомаў і кожнага комуніста — дапамагчы комсомольскім

У АПОШНЮЮ МІНУТУ

ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ САМАЛЁЦЕ „РОДИНА“
26 верасня месапазнароднае самалётна „Родина“ не вылётвала. Помузі аргініты і наземнымі партыямі прадаўжаюцца. (БЕЛТА).

ТЭЛЕГРАМА РУЗВЕЛЬТА ГІТЛЕРУ І БЕНЕШУ

НЬЮ-ЁРК, 26 верасня (БЕЛТА). Прэзідэнт ЗША Рузвельт звярнуўся з тэлеграмай да Гітлера і Бенеша, у якой заклікае іх да мірнага вырашэння чэхаславацкага крызіса. З палобным жа заклікам Рузвельт звярнуўся праз дзяржаўны дэпартамент ЗША (міністэрства замежных спраў) да Чамберлена і Далала. Найвышэйшым жадаанам амерыканскага народа, гаворыцца ў тэлеграме, з'яўляецца — жыццё ў міры. Аднак, амерыканскі народ уяўляе сабе тое, што ў выпадку сутэветнай вайны ні адзін народ не адоле пабегнуць у той ці іншай меры вынікаў сутэветнай катастрофы. Ад імя 130 мільянаў чалавек, якія населяюць ЗША, гаворыцца ў заключэнні ў тэлеграме Рузвельта, і ў ітарэсах усяго чалавечтва я настольківа заклікаю вас шукаць мірнага і справядлівага вырашэння спрэчных пытанняў.

МЕМАРАНДУМ ГІТЛЕРА

ЛОНДАН, 26 верасня (БЕЛТА). У лонданскіх газетах апублікаван тэкст мемарандума Гітлера, перададанага ім праз Чамберлена чэхаславацкаму ўраду. Як і трэба было чакаць, у гэтым мемарандуме Гітлер, заахвачаны англа-французскім лланам расчленення Чэхаславакіі прад'яўляе яшчэ больш згрэсцўныя патрабаванні нават у параўнанні з тымі, якія ён высунуў у часе першай сустрэчы з Чамберленам у Вертхэсгадэне.

Гітлер патрабуе далучэння і кастрычніка да Германіі значнай тэрыторыі Чэхаславакіі, неадкладнага адводу з гэтай тэрыторыі чэхаславацкіх узброеных сіл, паліцыі, жандармерыі і пагранічнай аховы з тым, каб гэта тэрыторыя адразу-ж была акупіравана германскай арміяй. Гэта тэрыторыя павінна быць перададана Германіі з усімі транспартнымі, ваеннымі, прамысловымі і іншымі будоўлямі, уключаючы аэрадромы, радыёстанцыі, рукомы састаў чыгунак, таксама павінна быць перададана харчаванне, жылё і ўскага роду сыравіна.

Далей мемарандум патрабуе правядзення плебісцыта ў многіх раёнах Чэхаславакіі са змежаным населеніцтвам для вызначэння дзяржаўнай прыналежнасці гэтых раёнаў.

Мемарандум патрабуе неадкладнага вызвалення са зняволення ўсіх генлейнаўцаў. Разлічваючы на далейшае падтрыманне сваіх згрэсцўных дамаганняў з боку правячых колаў Англіі і Францыі, Гітлер «міласціва» згаджаецца дапусціць «міжнародны кантроль» над правядзеннем плебісцыта і ўдзел міжнароднай камісіі ў канчатковым вызначэнні новых граніч Чэхаславакіі.

Усім ясна, што прыняцце гітлераўскага мемарандума азначала-б фактычную ліквідацыю Чэхаславакіі, як незалежнай дзяржавы, асабліва ўлічваючы тую акалічнасць, што германскі фашызм ініцыруе і актыўна падтрымлівае наглы захватніцкі дамаганні Польшчы і Венгры ў адносінах Чэхаславакіі.

ПАЗІЦЫЯ ЮГАСЛАВІІ І РУМЫНІІ ў АДНОСІНАХ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ЛОНДАН, 26 верасня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Белграда, югаслаўскі ўрад зрабіў чэхаславацкаму ўраду заяву аб тым, што Югаславія лічыць сваёй абавязкам выкананне ўсіх умоў, якія змяшчаюцца ў яе дагаворы з Чэхаславакіяй.

Падобнага-ж пункту гледжання, паводле паведамлення з Бухарэста, прытрымліваецца і ўрад Румыніі, які яшчэ больш, чым югаслаўскі, зацікаўлен ў адпору рэвізіянісцкім імкненням Венгры.

(Артыкул першы дагавора аб абарончым саюзе паміж Югаславіяй і Чэхаславакіяй, заключанага ў Белградзе 14 жніўня 1920 года, гаворыць, што

у выпадку несправядлівага нападу Венгры на адну з дагаварваючыхся старон другая старана абавязваецца прыняць удзел у абароне палвергшайся нападу стараны. Аналагічны змест мае артыкул першы саюзнага дагавора, заключанага паміж Румыніяй і Чэхаславакіяй у Бухарэсце 23 красавіка 1921 г.)

ЛОНДАН, 26 верасня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Белграда, там адбылося эсэраанне пасаджэнне югаслаўскага ўрада ў прымуцэнні ўсіх камандуючых буйнымі ваеннымі злучэннямі югаслаўскай арміі.

СКАЖЭННЕ ЗАБАСТОЎКІ БУДАЎНІКОЎ ПАРЫЖСКАГА РАЁНА

ПАРЫЖ, 26 верасня (БЕЛТА). Рабочыя-будаўнікі Парыжскага раёна, якія баставалі, каб атрымаць законнае павышэнне заробатнай платы, прыступілі да працы. Забастоўка спынена «з

прычыны міжнароднай сітуацыі». Рабочыя аддаюць сабе ў распараджэнне прэфэкта Сены для правядзення тэрміновых работ па нацыянальнай абароне.

ПЕРАТВОРЫМ КОЖНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА, КАЛГАС І ўСТАНОВУ ў КРЭПАСЦІ АБОРОНЫ

Адаказ калгаснікаў сельгасарцелі імя Беларускай асобай вайскавай акругі, Любанскага раёна, Менскай вобласці, калгаснікам сельгасарцелі імя Чапаева, Залатанашскага раёна, Палтаўскай вобласці, Украінскай ССР

Дарэгі таварышы калгаснікі сельгасарцелі імя Чапаева, усе працоўныя Украінскай ССР і працоўныя Беларускай ССР!

З выключнай увагаю мы прытанлі вапна пісьмо аб арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва паміж калгаснікамі і ўсімі працоўнымі брацкімі саюзамі советскіх рэспублік на лепшую пастапоўку масавай абароннай работы. Выдатны пачын варашылаўскага будзе падхоплен працоўнымі нашай пагранічнай орданасюнай Советскай Беларусі, як ён падхоплен ужо мільённымі масамі працоўных Советскай Украіны.

Над капіталістычнай Еўропай, як ніколі, згусціліся чорныя хмары вайны. Ненасытная воўчая пасьць фашызма пані раскрылася, каб праглынуць чарговую сваю афору — дмакратычную Чэхаславацкую рэспубліку. Але чэхаславацкі народ не дасца ваўку ўзяць, ён будзе ўпарта абараняць сваю незалежнасць, сваю дмакратычныя права. У гэтыя грозныя дні працоўныя нашай сацыялістычнай радзімы павінны быць гатовымі да ўсіх выпадковасцей, павінны яшчэ лепш трываць парох сухім, а матары — бязвоў гатоўнасці.

Кожны з нас — гарачы партыёт сваёй магутнай і вялікай сацыялістычнай бацькаўшчыны, якая забеспячэння працоўным шчаслівае і радаснае жыццё. За сваю квітнечную радзіму, за сваю партыю Леніна — Сталіна, за сваёго любімага правядура вялікага і роднага Сталіна мы гатовы ў кожную мінуту разам з магутнай Чырвонай Арміяй абароніць на ворага, які адважыцца ступіць на сваяшчэную советскую зямлю, усю знішчальную сілу вайскавай тэхнікі.

Плюнскія самураі доўга будуць памятаць знішчальную сілу советскай зброі, якая абрушылася на іх голыя лбы возера Хасан. Так, як гераічна адстойвалі ад імперыялістычных захватчыкаў кожны вяршок советскай зямлі байны, камандыры і палітработнікі Далёкаўсходняга Чырвонасцяжнага Фронта, гераічна і з такой жа ўпартасцю будзе знішчаць ворага ўвесь советскі народ, калі вораг пасмее парушыць неадтактова нашых граніч. Няхай моцна памятаюць фашысцкія падпальшчыкі вайны, што ніколі не зойцца на іхным разбойніцкім, захватніцкім плянам.

Наша сацыялістычная дзяржава моцна, советскі народ, сагрэты сталінскімі клопатамі і ласкай, гораца любіць сваю бацькаўшчыну. Нам не страшна ніякае вышчэ фашысцкіх ваўкоў. На-

ша рэспубліка, як і вапна, знаходзіцца на рубяжы з капіталістычным Захадам. Наш калгас зусім недалёка ад граніч. Капіталістычныя акружэнне мы адчуваем непаронна. Таму наша задача быць заўсёды напалатовае, быць пільнымі да проіскаў фашысцкіх лазутчыкаў, якіх засылаюць да нас капіталістычныя дзяржавы, быць заўсёды ў стане мабілізацыйнай гатоўнасці.

Уключаючыся ў сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастапоўку масавай абароннай работы, мы заклікаем усіх працоўных Советскай Украіны і Советскай Беларусі безупынна мапаваць заходні фарпост нашай сацыялістычнай бацькаўшчыны. Авалодваючы ваеннымі ведамі, палмаючы на новую ступень масавую абаронную работу, тым самым мы яшчэ лепш умяцуем нашу радзіму, ператворым кожнае прадпрыемства, кожны калгас, кожную установу ў крэпасці абароны.

Маркуючы па вапнаму пісьму, у вапна калгасе абаронная работа значна лепш пастаўлена, чым у нас. Праўда, ёсць і ў нас варашылаўскія стралякі і кавалерысты, ёсць і значнікі ГПА, ПХХА, ГСА. Але, шчыра кажучы, мы маем усю магнамасні значна лепш паставіць масава-абаронную работу. Няхай калгасная хата абароны і страляючы цір не сталі яшчэ сапраўднымі ачагамі ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

Да XXI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі мы наменлі правесці ў сваім калгасе яшчэ адну абароннае мерапрыемства — ўнутрыкалгасныя стралякоўныя спаборніцтва. Лепшай стралякоўнай каманды ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

Станаўленне комсомольскіх менавіта праймаў імя Крунскай. НА ЗДЫМКУ: справа — тав. Астапчын, якая без адпачынку ія выдатна авалодала збегнай справай і мае дасягні самастойных палёў. Тав. Астапчын вылучана на работу намеснікам дырэктара фабрыкі. Злева — тав. Тозарова, майстар цеха. Фото Я. Салавейчыка.

ЗВАРОТ ІСПАНСКАЙ КОМПАРТЫІ ДА ЧЭХАСЛАВАЦКАГА НАРОДА

БАРСЕЛОНА, 26 верасня (БЕЛТА). Цэнтральны камітэт іспанскай кампартыі паслаў за подпісам Пасіянарый зварот да чэхаславацкага народа, у

якім гаворыцца, што кампартыі Іспаніі заапаўне чэхаславацкі народ ў сваёй брацкай салідарнасці з ім.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЧЭХАСЛАВАЦКАГА РАДЫЁ

ПАРЫЖ, 26 верасня (БЕЛТА). Чэхаславацкае радыё паведамляе, што многа судзіцкіх немцаў, абманутых генлейнаўцамі і ўведзеных ім у Герма-

нію, вярнуліся ў Чэхаславакію і аддаў сябе ў распараджэнне чэхаславацкіх улад.

шэ спаборніцтва. Лепшай стралякоўнай каманды ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Уключаючыся ў сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастапоўку масавай абароннай работы, мы заклікаем усіх працоўных Советскай Украіны і Советскай Беларусі безупынна мапаваць заходні фарпост нашай сацыялістычнай бацькаўшчыны. Авалодваючы ваеннымі ведамі, палмаючы на новую ступень масавую абаронную работу, тым самым мы яшчэ лепш умяцуем нашу радзіму, ператворым кожнае прадпрыемства, кожны калгас, кожную установу ў крэпасці абароны.

Маркуючы па вапнаму пісьму, у вапна калгасе абаронная работа значна лепш пастаўлена, чым у нас. Праўда, ёсць і ў нас варашылаўскія стралякі і кавалерысты, ёсць і значнікі ГПА, ПХХА, ГСА. Але, шчыра кажучы, мы маем усю магнамасні значна лепш паставіць масава-абаронную работу. Няхай калгасная хата абароны і страляючы цір не сталі яшчэ сапраўднымі ачагамі ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

Да XXI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі мы наменлі правесці ў сваім калгасе яшчэ адну абароннае мерапрыемства — ўнутрыкалгасныя стралякоўныя спаборніцтва. Лепшай стралякоўнай каманды ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

шэ спаборніцтва. Лепшай стралякоўнай каманды ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Уключаючыся ў сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастапоўку масавай абароннай работы, мы заклікаем усіх працоўных Советскай Украіны і Советскай Беларусі безупынна мапаваць заходні фарпост нашай сацыялістычнай бацькаўшчыны. Авалодваючы ваеннымі ведамі, палмаючы на новую ступень масавую абаронную работу, тым самым мы яшчэ лепш умяцуем нашу радзіму, ператворым кожнае прадпрыемства, кожны калгас, кожную установу ў крэпасці абароны.

Маркуючы па вапнаму пісьму, у вапна калгасе абаронная работа значна лепш пастаўлена, чым у нас. Праўда, ёсць і ў нас варашылаўскія стралякі і кавалерысты, ёсць і значнікі ГПА, ПХХА, ГСА. Але, шчыра кажучы, мы маем усю магнамасні значна лепш паставіць масава-абаронную работу. Няхай калгасная хата абароны і страляючы цір не сталі яшчэ сапраўднымі ачагамі ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

Да XXI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі мы наменлі правесці ў сваім калгасе яшчэ адну абароннае мерапрыемства — ўнутрыкалгасныя стралякоўныя спаборніцтва. Лепшай стралякоўнай каманды ўсёй абароннай работы ў калгасе. А такою мы яе павінны зрабіць, павінны ажывіць і наладзіць работу ўсіх абарончых гуртоў.

Абмаркуючы вапна пісьмо, мы абавязаліся да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калі спадзяемся і 9-гадовае юнаванне нашага калгаса, падрыхтаваць не менш 50 варашылаўскіх стралякоў, 20 варашылаўскіх кавалерыстаў, 70 значністаў ПХХА, 70 значністаў ГСА, падрыхтаваць кулямётчыкаў. Кожны калгаснік ставіць перад сабой задачу — авалодаць адной якой-небудзь ваеннай спецыяльнасцю. Лепшы наш стыханавец Янкоў Росіч, у якога тры сыны, абавязуе ўсіх членаў сваёй сям'і навучыць меткай варашылаўскай страляб. Узалі на сябе абавязальнасць і іншыя калгаснікі. Напрыклад, малады калгаснік Іван Шмігельскі абавязуе сам стаць варашылаўскім страляком, і падрыхтаваць яшчэ чатырох калгаснікаў. Мы прыёмем усё меры, каб наш прагніцкі калгас стаў сапраўднай крэпасцю абароны.

Г І С Т О Р Ы Я

Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў)

Пад рэдакцыяй Камісіі ЦК ВКП(б).

КАРОТКІ КУРС.

Адабран ЦК ВКП(б). 1938 год.

Р А З Д З Е Л І Х

ПАРТЫЯ БОЛЬШЭВІКОЎ У ПЕРЫЯД ПЕРАХОДУ НА МІРНУЮ РАБОТУ ПА АДНАЎЛЕННЮ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ.

(1921 — 1925 ГОДЫ).

1. СОВЕТСКАЯ КРАІНА ПАСЛЯ ЛІКВІДАЦЫ ІНТЭРВЕНЦЫ І ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ. ТРУДНАСЦІ АДНАЎЛЕНЧАГА ПЕРЫЯДА.

Пакончыўшы з вайной, Советская краіна стала пераходзіць на рэальны мірнага гаспадарчага будаўніцтва. Неабходна было залячыць раны, нанесеныя вайной. Неабходна было аднавіць разбураную народную гаспадарку, прывесці ў парад прамысловасць, транспарт, сельскую гаспадарку.

Але пераход на мірнае будаўніцтва прышлось прабыць у надзвычай цяжкай абстаноўцы. Перамога ў грамадзянскай вайне далася вялікай цэнай. Краіна была разорана чатырохгадовай Імперыялістычнай вайной і трохгадовай вайной з інтэрвенцыяй.

Агульная прадукцыя сельскай гаспадаркі ў 1920 годзе складала толькі каля паловы даваеннай. А лаванення-ж уявіць — гэта быў узровень забарэжы царскай расійскай вёскі. У пачатку ў 1920 годзе многія губерні былі ахоплены неуряджам. Сіланская гаспадарка перажывала цяжкае становішча.

Ішчэ горш было становішча прамысловасці, якая знаходзілася ў стане разрухі. Прадукцыя буйнай прамысловасці ў 1920 годзе была амаль у сем разоў менш даваеннай. Большасць фабрык і заводаў стаяла, рулінікі і шахты былі разбураны, залоплены. У асаблівых цяжкіх стане знаходзілася металургія. Выпалка чыгуна за ўвесь 1921 год складала ўсяго толькі 116,3 тысячы тон, гэта значыць каля 3 процантаў даваеннай вытворчасці чыгуна. Не халадала палітва. Транспарт быў разбураны. Наўзвыш ў краіне амаль не было машынаў і апарату. У краіне быў востры недахват самага неабходнага: хлеба, тлушчаў, мяса, абутку, адзення, запалак, оліі, карысін, мыла.

Пакуль ішла вайна, людзі мірыліся з гэтымі недахватамі і някваткамі, а часам нават пераставалі іх заўважваць. Але пачаў вайну не стала, людзі аднаго адчулі непераносны госты недахват і някватка і сталі патрабавать неадкладна іх устаранення.

Пачылася неадвольнае сарод стаяння. У агні грамадзянскай вайны стаяў і замахваўся ваенна-палітычны саюз рабочага класа і сялянства. Гэты саюз прымалася на пэўнай аснове: сяліны атрымлівалі ад Советскай улады зямлю і абарону ад памешчыкаў ад вуды, рабочыя атрымлівалі чы сцягнутае прадавольства па прадзверсці.

Цяпер гэты асновы аказвалася ўжо неадвольнае. Советская дзяржава вымушана была браць у сяліны па прадзверсці ўсе лішкі для патрб абароны краіны. Перамога ў грамадзянскай вайне была б нематчыма без прадзверсці, без палітыкі ваеннага камунізма. Палітыка ваеннага камунізма была вымушана вайной, інтэрвенцыяй. Пакуль ялася вайна, сяліны ішло па прадзверсці, але калі вайна скончылася і пачалося звароту памешчыка мінула, сяліны пачаў выражаць неадвольнае ісяліны вяртання ў ісяліны, неадвольнае ісяліны прадзверсці і ісяліны патрабавать, каб яго зліжалі дастатковай колькасцю тавараў.

Уся ісяліны ваеннага камунізма, як адначай Ленін, прышла ў сутычку з ісяліны сяліны.

Стыхія неадвольнага звароту і работы клас. Пролетарыят перады на себе галоўныя цяжары грамадзянскай вайны, гераічна і замацвала амагарчыся супроць поўнчышаў белгвардзейнаў і інтэрвентуў, супроць разрухі і голаду. Леніны, наўзвыш амагарчыся, самаадданна і дысцыплінаванна рабочыя гаралі агнём сацыялістычнага энтузіязма. Але найглыбейшая гаспадарча разруха аказала ўплыў і на работы клас. Нямногія фабрыкі і заводы, якія ішчэ дзейнічалі, мелі вялікія перабой ў рабоце. Рабочыя вымушаны былі займацца саматужыцтвам, вырабам заважылка, мяшочніцтвам. Стала асаблівая класавая база дыктатуры пролетарыята, рабочы клас распаўсюдзіў, частка работчы ішла ў вёску, пераставала быць работчы, лекласавалася. На глебе голаду і стомленасці праявілася неадвольнае часткі работчы.

Перад партыяй паўстала пытанне аб вырацоўцы новай устаноўкі партыі па ўсіх пытаннях гаспадарчага жыцця краіны, адпавядаючай новай абстаноўцы.

І партыя прыступіла да вырацоўкі новай устаноўкі па пытаннях гаспадарчага будаўніцтва.

Але класавы вораг не драмуў. Ён прабаўў скарыстаць цяжкае гаспадарчае становішча, прабаўў скарыстаць неадвольнае ісяліны. Успынулі арганізаваныя белгвардзейцы і эсэрамі ішчэ ішчэ ішчэ ў Сібіры, на Украіне, у Тамбоўскай губерні (агполаўшчыны). Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

улады. Ён стаў перафарбоўвацца пад советскі колер і выступаў ужо не старым лозунгам, які праваліўся: «дапоў Совет», а новым лозунгам: «за Советы, але без камуністаў».

Ярым праўленнем новай тактыкі класавога ворага з'яўляўся контррэвалюцыйны краштаніцкі мяцеж. Ён пачаўся за тыдзень да X з'езда партыі, у сакавіку 1921 года. На чале мяцежа сталі белгвардзейцы, звязаныя з эсэрамі, меншавікамі і працэнтрыстамі. Амагарчылася дзейнасць усялякаго роду контррэвалюцыйных элементаў — меншавікоў, эсэраў, анархістаў, белгвардзейцаў, буржуазных наўзвышчыцаў. Вораг перайшоў да новых тэатрычных прыёмаў барацьбы супроць Советскай

указваючы ім, што нельга метады ваенных арганізацый пераносіць у прамысловасць. У процівагу платформам апазіцыйных груп Ленін і ланіцы складалі сваю платформу ў гэтай платформе ўказвалася, што прамысловасць з'яўляецца школай кіравання, школай гаспадарання, школай камунізма. Усю сваю работу прамысловасць павінна будаваць на метадзе пераканання. Толькі пры гэтай умове прамысловасць павінна будаваць сваю работу па барацьбу з гаспадарчай разрухай, змогуць уцягнуць іх у сацыялістычнае будаўніцтва.

У барацьбе з апазіцыйнымі групіроўкамі партыйныя арганізацыі агураваліся вакол Леніна. Асабліва напружаны характар набыла барацьба ў Маскве. Тут апазіцыя сканцэнтравала свае асновы сілы, ставячы сабе мэтай заваяваць сталічны арганізацыі. Але большавікі Масквы далі рашучы адпор гэтым проісам фракцыянераў. Вострая барацьба разгарнулася і ва украінскіх партыйных арганізацыях. Пад кіраўніцтвам т. Молатава, які быў тады сакратаром ЦК КП(б)У, большавікі Украіны разбілі трацкістаў і шлянцікаў. Комуністычная партыя Украіны аталася вернай апарай ланіскай партыі. У Баку разгром апазіцыі быў арганізаван пад кіраўніцтвам т. Орджанікідзе. У Сіралінай Азіі барацьбой з антыпартыйнымі групіроўкамі кіраваў т. Л. Кагановіч.

Усе асновы мисювыя партыйныя арганізацыі далучыліся да ланіскай платформы.

8 сакавіка 1921 года адкрыўся X з'езд партыі. На з'ездзе прысутнічала 694 дэлегаты з ралючым голасам, якія праставілі 732.521 члена партыі. Дэлегатаў з дарэчным голасам было 290 чалавек.

З'езд палёў вынікі дыскусіі аб прамысловасці і адобрыў пераважнай большасцю галоўную ланіскаю платформу. Адкрыўчы з'езд, Ленін заявіў, што дыскусія была неадвольна раіскай. Ён указаў, што ворагі раіскай стаўку на ўнутраную барацьбу і раскол у камуністычнай партыі.

Улічваючы велізарную небяспеку, якую праставіла для большавіцкай партыі і для дыктатуры пролетарыята наяўнасць фракцыйных груп, X з'езд асабліва ўвагу ўваляў пытанню аб адзіностве партыі. З тэадам на гэтым пытанню выступіў Ленін. З'езд асудзіў усе апазіцыйныя групіроўкі і указаў, што яны «на справе дамагаюць класавым ворагам пролетарскай рэвалюцыі».

З'езд прадліў неадкладна распуціць усе фракцыйныя групы і дурчыць усім арганізацыям строга сачыць за непадупеннем якіх-небудзь фракцыйных выступленняў, прычым невыкананне паставы з'езда лігнута за сабой безумоўнае і неадкладнае выключэнне з партыі з'езд даў ЦК паўнамоцтвы, у выпадку парушэння дысцыпліны членамі ЦК і ў выпадку адаржэння або дурчыння фракцыйных груп, прымаць усе меры партыйнага спяганання як да выключэння іх з Цэнтральнага Камітэта і з партыі.

Усе гэтыя рашэнні былі запісаны ў прапанаванай Леніным і прынятай з'ездам асабай рэзалюцыі «Аб адзіностве партыі».

У гэтай рэзалюцыі з'езд звяртаў увагу ўсіх членаў партыі на тое, што адзіноства волі агураванае ра ралюў адзіноства волі агураванае пролетарыята асабліва неабходна ў такі момант, калі ралі акалічнасцей у перыяд X з'езда ўзмацніў кістанні ў асяроддзі прона-буржуазнага насельніцтва краіны.

«Між тым, — указвалася ў рэзалюцыі, — ішчэ да агульна-партыйнай дыскусіі аб прамысловасці, у партыі выявіліся некаторыя адзаныя фракцыйнасці, гэта значыць узнікненне груп з асабымі платформамі і з імкненнем да пэўнай ступені замкнута і стварэння сваю групую дысцыпліну Неабходна, каб усе сялымыя работчы яна ўсялякомі шкоду і непадупеннасць, якой бы то ні было фракцыйнасці, якая немінуча выдзе на справе да аслаблення дружнай работы і да ўзмопненых паўторных спроб прымазавацца да ўраўняў партыі ворагаў і паглыбіць раздзяленне (партыі) і скарыстаць ужо ў мэтай контррэвалюцыі».

З'езд гаварыў, далей, у гэтай рэзалюцыі: «Скарістанне ворагамі пролетарыята ўсіх іх ухіленняў ад строга

вытрыманай камуністычнай лініі з найбольшай нагляднасцю паказала сябе на прыкладзе краштаніцкага мяцежа, калі буржуазная контррэвалюцыя і белгвардзейцы ва ўсіх краінах свету адразу выявілі сваю гатоўнасць прыняць лозунгі нават овецкага ладу, абы толькі звергнуць дыктатуру пролетарыята ў Расіі, калі эсэры і наогул буржуазная контррэвалюцыя скарысталася ў Краштаніце лозунгі паўстання нібы ў імя Советскай улады супроць Советскага ўрада ў Расіі. Такія факты даказваюць поўнаасцю, што белгвардзейцы імкнучы і ўмоць перафарбоўвацца ў камуністаў і нават «лявеў» іх, толькі-б аслабіць і звергнуць аплот пролетарскай рэвалюцыі ў Расіі. Меншавіцкія лісткі ў Петраградзе напараладні краштаніцкага мяцежа паказваюць роўным чынам, як меншавікі скарысталі рознагалосці ўнутры РКП, каб фактычна папштурхваць і падтрымліваць краштаніцкі мяцежніцкаў, эсэраў і белгвардзейцаў, выступаючы сябе на словах партыйнікамі мяцежкоў і староннікамі Советскай улады толькі з неважлікімі бышчамі папраўкамі».

Рэзалюцыя указвала, што партыйнаа прапаганда павінна грунтоўна растульмаваць школу і небяспеку фракцыйнасці з пункту гледжання адзіноства партыі і ажыццяўлення адзіноства волі авангарда пролетарыята, як асновы асновы поспеху дыктатуры пролетарыята.

З другога боку, гаварылася ў рэзалюцыі з'езда, партыйнаа прапаганда павінна растульмаваць сацыялістычнае навішых тактычных прыёмаў ворагаў Советскай улады.

«Гэты ворагі, — указвала рэзалюцыя, — перакананы ў безнадзейнасці контррэвалюцыі пад адкрытай белгвардзейскай флагам, напружваюць ішчэ ўсе намаганні, каб, скарыстаўчы рознагалосці ўнутры РКП, рушыць контррэвалюцыю так ці інакш шляхам перадачы ўлады палітычным групіроўкам, найбольш біякім на знешнасці да прызначы Советскай улады» (ВКП(б) у рэзалюцыях, ч. I, стар. 373—374).

Рэзалюцыя указвала, далей, што партыйнаа прапаганда павінна выясціць такоаа волю партыйнаі рэвалюцыі, каб контррэвалюцыя падтрымлівала найбольш блізка да крайняй рэвалюцыйнай партыі дробнабуржуазныя групіроўкі, каб пахіснуць і звергнуць рэвалюцыйную дыктатуру, адкрываючы тым дарогу для далейшай поўнай перамогі контррэвалюцыі, капіталістаў і памешчыкаў».

Да рэзалюцыі «Аб адзіностве партыі» пэсна прымыкала другая рэзалюцыя «Аб сінікалісцкім і анархісцкім ухіле ў нашай партыі», такоаа прапанаваная Леніным і прынятая з'ездам. У гэтай рэзалюцыі X з'езд асудзіў так званую «рабочую апазіцыю» з'езд прызнаў прапаганда ішчэ анарха-сінікалісцкага ўхілу неўмішальнай з прыналежнасцю да камуністычнай партыі і заклікаў партыю да рашучай барацьбы з гэтым ухілам.

X з'езд прыняў важнейшае рашэнне аб пераходзе ад прадзверсці да проналога, аб пераходзе да новай эканамічнай палітыкі (нэп).

У гэтым дараверсе ад ваеннага камунізма да нэпа праявілася ўся мудрасць і дальнавіднасць ланіскай палітыкі.

У рашэнні з'езда гаварылася аб ваеннае прадзверсці проналога. Натуральны прадавольствены налог быў менш прадзверсці. Сума налога павінна была быць аублікаваная да вескарых пасеваў. Дакладна ўстанавіліся тэрміны зланы налага. Усе тое, што аставалася звыш налага, паступала ў саўнае распаралжэнне сяліны, якому праставілася свабода ганляло гэтымі лішчымі. Свабода ганляло, указаў Ленін у сваім дакладзе, прыялае спачатку да некаторага ажыўлення капіталізма ў краіне. Прылясна папусціць прываты гандаль і дазволіць прыватым прамысловцам адкрываць дробныя прадпрыемствы. Але не треба гэтага баіцца. Ленін лічыў, што некаторая свабода таваразавароту створыць гаспадарчую закіўленасць у сяліны, павясіць прадукцыйнасць яго працы і прыядзе да быстрага ўздыму сельскай гаспадаркі, што на гэтай аснове будзе аднаўляцца дзяржаўная прамысловасць і вышчына прываты

ны капітал, што, накапіўшы сілы ў сралкі, можна стварыць магутную індустрыю — эканамічную аснову сацыялізма, і затым перайсці ў рашучае наступленне, каб вышчыць астаткі капіталізма ў краіне.

Ваенны камунізм быў спробай узяць краінасць капіталістычных элементаў у горалдзе і вёшы штурман, лабаой атакай. У гэтым наступленні партыя забегла далёка наперад, рысуючы аларванца ад сваёй базы. Цяпер Ленін прапагандаваў адыйсці крыху назад, адступіць на некаторы час бліжэй да свайго тылу, перайсці ад штурма да больш працяглай асады краінасці, каб накапіць сілы, зноў пачаць наступленне.

Трацкісты і ішыя апазіцыянеры лічылі, што нэп быў толькі адступленне. Такоае тлумачэнне было ім выгальна, таму што яны вялі лінію на аднаўленне капіталізма. Гэта было глыбока шкоднае, антыленінскае тлумачэнне нэпа. На самай справе, ужо праз год партыі, Ленін заявіў, што адступленне скончана і выстаўіў лозунг: «Падрыхтаваць наступленне на прыватна-гаспадарчы капітал» (Ленін, т. XXVII, стар. 213).

Апазіцыянеры, будучы дранымі марксістамі і круглымі невукамі ў пытаннях большавіцкай палітыкі, не разумелі ні сутнасці нэпа, ні характары адступлення, падрыхтаваў і пачатку нэпа. Аб сутнасці нэпа ўжо гаварылася вышэй. Што датычыць характары адступлення, то адступленні былі ваішчэ розныя. Бываюць моманты, калі партыі або арміі прыхоўваюць адступленне таму, што яна пацярпела паражэнне. У такіх выпадках армія або партыя адступяе для таго, каб захавать сябе і захавць свае кадры для новых баяў. Ленін зусім не прапагандаваў пры ўвадзены нэпа такоаго роду адступленне, бо партыя не толькі не пацярпела паражэння і не была разбіта, а, наадварот, яна сама разбіла інтэрвентуў і белгвардзейцаў у часе грамадзянскай вайны. Але бываюць і такія моманты, калі пераможная партыя або армія ў сваім наступлен

П Р А Ц Я Г.

еті дапамагалі Советскай уладзе змагацца з кулацкімі бандамі. Советская улада захавала ў сваіх руках усю камандныя пазіцыі ў народнай гаспадарцы: буйную прамысловасць, транспарт, банкі, землю, унутраны гандаль, замежны гандаль. Партыя габлялася пераходна на гаспадарчым фронце. Сельская гаспадарка ў хуткім часе рушыла наперад. Прамысловасць і транспарт дабіліся першых поспехаў. Начаўся пакулі яшчэ вельмі павольна, але верны гаспадарчы ўздым. Рабочыя і сяляне адчувалі і бачылі, што партыя стаіць на верным шляху.

У сакавіку 1922 года сабраўся XI з'езд партыі. На з'ездзе прысутнічала 522 дэлегаты з рашучым голасам, якія прадставілі 532.000 членаў партыі, гэта значыць менш, чым на палярэнім з'ездзе. Дэлегатаў з дарадчым голасам было 165 чалавек. Змянілася ліку членаў тлумачыцца пачаўся чыстая радоў партыі.

На з'ездзе партыя падляла вынікі першага году новай эканамічнай палітыкі. Гэтыя вынікі дазволілі Леніну заявіць на з'ездзе:

«Мы гол адсутнічалі. Мы павіныя цьер сказаць ад імя партыі: — да-статкова! Тая мета, якая адступленнем праследвалася, дасягнута. Гэты перыяд канчаецца, або скончыўся. Цьер мета высоўвацца ішла — перагартуека ош» (Ленін, т. XXVII, стар. 238).

Ленін укаваў, што нэп азначае ад-чалаўну барацьбу не на жыццё, а на смерць паміж капіталізмам і сацыялі-змам. «Хто — каго? — так стаіць пы-танне. Для таго, каб перамагчы, треба забеспечыць змычку паміж рабочым класам і сялянствам, паміж сацыялі-стычнай прамысловасцю і сялянскай эканамічнай шляхам усюмернага раз-віцця таварабароту паміж горадам і вёскай. Для гэтага неабходна наву-чыцца гаспадарчы, неабходна наву-чыцца гандляваць культура.

Гандаль у гэты перыяд з'яўляўся асноўным звяном у ланцугу задач, якія стаялі перад партыяй. Не выра-шышы гэтай задачы, не было барацьбы таварабарот паміж гора-дам і вёскай, не было ўмацавання эканамічнага саюз рабочых і сялян, не было ўзніц сельскае гаспа-дарств, вывесці з разрухі прамысло-васць.

У той час саветы гандаль быў яшчэ вельмі слабы. Вельмі слабы быў ганд-лёвы апарат. Навяліка да гандлю ў ко-муністаў яшчэ не было, ворага-аэмі-ма яшчэ не вымучылі, не навучыліся яшчэ змагацца з ім. Прыватныя ганд-ляры, немані, жырстваты слабшці советскага гандлю і захватці ў свае рукі гандль мануфактурнай і іншымі халавымі таварамі. Пытанне аб ар-ганізацыі дзяржаўнага і кааператывнага гандлю набывала вельмі важнае значе-нне.

Пасля XI з'езда гаспадарчая работа завішала з новай сілай. Паспяхова бы-лі ліквідаваны вынікі асацыяцкага краў-ню недароду. Быстра аднаўлялася ся-лянскае гаспадарства. Лепш заправалялі чыгушкі. Усё павялічвалася колькасць зноў запрацаваўшых фабрык і заводаў.

У кастрычніку 1922 года Советская рэспубліка святкавала вліжню пера-могу: Чырвонай арміяй і партызанамі Далёкага Усходу быў вызвалены японскіх інтэрвентуў Владзістоў, японскі ўчастак Советскай зямлі, які заходзіўся ў руках інтэрвентуў.

Цьер, калі ўся тэрыторыя Совет-скай зямлі была ачышчана ад інтэр-вентуў, а задачы будаўніцтва сацыя-лізма і абароны краіны патрабавалі далейшага ўмацавання саюза народаў Советскай краіны, на чаро ўсталя пы-танне аб больш цесным аб'яднанні Со-ветскай рэспублікі з адзіным дзяржаў-ным саюзом. Трба было аб'яднаць усё народныя сілы для будаўніцтва сацыя-лізма. Трба было арганізаваць моц-ную абарону краіны. Трба было за-беспечыць усёбаковае развіццё ўсіх нацыянальнасцей нашай радзімы. Для гэтай мэты неабходна было яшчэ больш зблізіць усё народы Советскай краіны.

У снежні 1922 года адбыўся I Усеа-зны з'езд Советскай. На гэтым з'ездзе на прапанову Леніна і Сталіна было

створана добраахвотнае ляржжаўнае аб'яднанне Советскіх народаў — Саюз Советскіх Сацыялістычных Рэспублік (СССР). Першапачаткова ў СССР ува-ходзілі Расійская Советская Фелера-тыўная Сацыялістычная Рэспубліка (РСФСР), Закаўказская Советская Фе-дератывная Сацыялістычная Рэспублі-ка (ЗСФСР), Украінская Советская Со-цыялістычная Рэспубліка (УССР) і Бе-ларуская Советская Сацыялістычная Рэспубліка (БССР). Крыку паэвей у Сярэдній Азіі арганізавалі тры са-мостойныя саюзыны Советскіх республі-кі — Узбекская, Туркменская і Та-джыкская. Цьер усё гэтыя рэспублікі аб'ядналіся ў адзін саюз советскіх дзяржаў, — у СССР на аснове добра-ахвотнасці і роўнапраўя, а захаваннем за кожнай з іх права свабоднага вы-ходу з Советскага Саюза.

Стварэнне Саюза Советскіх Сацыялі-стычных Рэспублік азначала ўмаца-ванне Советскай улады і буйную пера-могу ленінска-сталінскай палітыкі партыі большавікоў на нацыянальнаму пытанню.

У лістападзе 1922 года Ленін высту-піў на пленуме Моссовета. Падволячы вынікі пачтогодна іонавання Советскай улады, Ленін выказаў цвёрдую ўпэ-вненасць, што «з Расій заўважкі будзе Расія сацыялістычная». Гэта было яго апошняе выступленне перад краўняй Военнаю 1922 года на партыю аб'ядна-лася вылікае вышчае: Ленін цярпа захваруў. Уся партыя, усё працоўны перажывалі хваробу Леніна, які сваё вылікае гора. Усе жылі ў трывозе за жыццё любімага Леніна. Але Ленін і ў часе хваробы не спыняў сваёй работы. Будучы ўжо цяжка хворым, Ленін на-пісаў рад вельмі важных артыкулаў. У гэтых апошніх артыкулах ён падляў вы-нікі праробленай работы і наметыў план пабудовы сацыялізма ў нашай краіне шляхам уцінення сялянства ў справу сацыялістычнага будаўніцтва. У гэ-тым плане Ленін высунуў свой каапе-ратывны план далучэння сялянства да справы пабудовы сацыялізма.

У кааператыві наогул, у сельскага-спадарчай кааператыві ў асаблівасці, Ленін бачыў доступны і эразумны мільёнам сялян шлях пераходу ад дробнай аднаасобнай гаспадаркі па будовы тавараўскіх вытворчых аб'яд-нанняў — калгасу. Ленін укаваў, што развіццё сельскай гаспадаркі ў нашай краіне павіна паісці па шляху ўдзялення сялян у сацыялістычнае бу-даўніцтва праз кааператыву, па шляху паступовага ўкараення ў сельскую гаспадарку пачаткі калектывізма, спачатку ў галіне збыту, а потым у галіне вырабу прадуктаў сельскай гаспадаркі. Ленін укаваў, што пры дапамогу пролетарыята і саюза ра-бочага класа з сялянствам, пры забес-печэнні краўніцтва за пролетарыятам у адноснах на сялянства, пры чаў-насці сацыялістычнай прамысловасці — правільна арганізавацца, ахпаляю-чы мільёны сялянства вытворча каа-ператыва — з'яўляеша тым ордкам, пры дапамозе якога можна пабудавць у нашай краіне поўнае сацыялісты-чнае грамадства.

У красавіку 1923 года адбыўся XII з'езд партыі. Гэта быў першы з'езд пасля ўзніцця ўлады большавікам, на якім Ленін не мог прысутнічаць. На з'ездзе прысутнічала 408 дэлегатаў з рашучым голасам, якія прадставілі 386.000 членаў партыі, гэта значыць менш, чым на палярэнім з'ездзе партыі. Тут вываіліся рэзультаты прадля-жаўшайся чысты радоў партыі, пры-вядушы да выключэння з партыі зья-нага пропанта членаў партыі. Дэлега-таў з дарадчым голасам было 417 чалавек.

XII з'езд партыі ўлічў у сваіх ра-шэннях усё ўказаны Леніна, лянны ў яго апошніх артыкулах і сямых.

З'езд даў рашучы адпор усім, хто разумевў нэп, як адступленне ад са-цыялістычных пазіцый, які злучыў сваіх пазіцый капіталізму, хто прапаноўваў пазіцыі ў кабулу да капіталізма. Тая партыя рабілася на з'ездзе старон-нікамі Троцкага. Раджам і Краўніым Яны прапаноўвалі адзіна на мільёны замежным капіталістам, адзін ім у тапчасію жыццёва неабходны для Со-

ветскай дзяржавы галіны прамысло-васці. Яны прапаноўвалі ўплывіць ану-ляваныя Кастрычніцкай рэвалюцыяй даўгі парскага ўрада. Гэтыя капіту-лянтскія прапановы партыя заклікала, як прадацьскія. Яна не адмаўлялася акарываць палітыку кансесій, але толькі ў такіх галінах і ў такіх разме-рах, якія былі выгадны Советскай дзяржаве.

Бухарын і Сакольнікў яшчэ да з'е-да прапаноўвалі ліквідаваць маналопію замежнага гандлю. Гэтая прапанава была таўсма рэзультатам разумення нэпа, які злучыў сваіх пазіцый капі-талізму. Яны заклікалі тады Бухары-на, які абарона спекулянтў, неман-на, кулакоў. XII з'езд рашуча адверг прапаны і на пачіснасць маналопіі замежнага гандлю.

З'езд даў таўсма адпор спробе Троцкага наваць партыі згубіную палітыку ў адноснах сялянства. З'езд укаваў, што нехта забываць факта перавагі ў краіне дробнай сялянскай гаспадаркі. Ён падкрэсліў, што разві-ццё прамысловасці, у тым ліку цяжкай прамысловасці, павіна ісці не ўраз-рэз з інтарэсамі сялянскага маса, а ў змычцы з ім, у інтарэсах усёго пра-цоўнага насельніцтва. Гэтыя рашэнні былі накіраваны супроць Троцкага, які прапаноўваў будавць прамысловасць шляхам эксплаатцыі сялянскай гас-падаркі, які не прызнаваў на справе палітыкі саюза пролетарыята і сялянства.

Троцкі прапаноўваў у той-жа час за-крыць таякі буйныя заводы, якія мелі абаронае значэнне, як Пуцілаўскі, Бранскі і іншыя, не прыносячы, як сцвярджў ён, прыбытку. З'езд з абур-неннем адверг прапановы Троцкага.

Па прапанову Леніна, прыслалі ад з'еда ў шэфамовым выглядзе, XII з'езд стары аб'яднаны орган ЦКК — РС. На яго ўключаліся адзінасны задачы: ахова адзінаства нашай партыі, умаца-ванне партыі і дзяржаўнай апараты сацыялізму, усюмернае паліжэнне апараты Советскай дзяржавы.

З'езд улічў сур'ёзную ўвагу на-цыянальнаму пытанню. Далучаліся да гэтаму пытанню быў тав. Сталін. Тав. Сталін падкрэсліў міжнароднае значэнне нашай палітыкі па нацыя-нальнаму пытанню. Прыгачыныя на-роды на Захале і Усходзе бачаць у Советскім Саюзе ўзор вырашэння на-цыянальнага пытанья і ліквідацыі на-цыянальнага гнёту. Тав. Сталін укаваў на неабходнасць энэргічнай работы па ліквідацыі гаспадарчай і культурнай няроўнасці паміж народам Советскага Саюза. Ён заклікаў усю партыю да рашучай барацьбы з ухіламі ў нацыя-нальным пытанні — валакурскім на-цыяналізмам.

На з'ездзе былі выкрыты нацыяна-ліхціцы і іх валакурскія палі-тыка ў адноснах нацыянальных ме-нашасцей. Талы супроць партыі высту-пілі грузіныя нацыяналі-ухліцы — Мзівані і іншыя. Нацыяналі-ухліцы былі супроць стварэння Закаўказскай федэрацыі, супроць ўмацавання друж-бы народаў Закаўказья. Ухіліты влі і сьве ў адноснах па ішых нацыяналі-наспей у Грузіі, які сапраўдны вала-курскія пазіцыі. Яны выслаілі з Тыфліса ўсіх негрузінаў, асабліва ар-мія, выдалі зямлю, на якому грузіныя, выхадцы заўмж за негрузінаў, тра-ціла грузіноўкае грамадзянства. Грузі-нскі нацыяналі-ухлістаў падтрымлівалі Троцкі, Радж, Бухарын, Скрышнік, Ра-коўскі.

Неўзабаве пасля з'еда была скліка-на спецыяльная нарада рабочнікаў нацыянальных рэспублік па нацыя-нальнаму пытанню. На ёй былі выкры-ты група татарскіх буржуазных на-цыяналістаў — Султан Галіў і іншыя і група узбекскіх нацыяналі-ухлістаў — Файзула Хаджаў і іншыя.

XII з'езд партыі палегуў рэзультаты новай эканамічнай палітыкі за два годы. Гэтыя вынікі ўнупалі балда-расць і ўпэўненасць у качатковай пе-рамозе.

«Наша партыя аталася спяная, згутаваўная, вытрымаўшая нява-лішты паварот ішчай наперад з шырока разгорнутым сцягам, — заявіў на з'ездзе тав. Сталін.

францый, забароненых X з'ездам пар-тыі па прапанову Леніна.

Ніжкі канкрэтыя пытанья аб па-ліжэнні прамысловасці або сельскай гаспадаркі, аб паліжэнні тавараба-роту ў краіне, паліжэнні становішча працоўных трацікістаў не ставілі. Ды яны гэтым і не цікавіліся. Іх цікаві-ла адно: скарыстаць адсутнасць Леніна, аднавіць францый ўнутры партыі і рас-хістаць асновы партыі, расхістаць яе ЦК.

Услед за платформай 46 было вы-пушчана пісьмо Троцкага, дзе ён аб-ліваў гэтым партыянага кадры і ў якім быў высунуты цэлы рад новых паліжэннічкіх абнаваўчанняў па адрасу партыі. У гэтым пісьме Троцкі паўра-таў старыя меншавіцкія перавагі, якія партыя чула ад яго не ўпершыню.

Порш за ўсё трацікісты абрушыліся на партыяны апарат. Яны разумені, што партыя не можа жыць і прапа-вель без моцнага партыянага апарата. Апазіцыя прабавала расхістаць, раз-буріць гэты апарат, прапаставіць членаў партыі партыянаму апарату, а моладзь — старым кадрам партыі. У сваім пісьме Троцкі рабіў стаўку на рунчэўскую моладзь, на маладых чле-наў партыі, якія не вевалі гісторыі барацьбы партыі з трацікізмам. Каб зававаць вучнёўскую моладзь, Троц-кі ільціў ёй, называючы яе «вэрней-шым барометрам партыі, і ў той-жа час заўваў аб перадажэнні старой ленынскай гвардыі. Ківаючы на пера-радыўшыся правальную ІІ Інтерна-цыянала, ён гнуна намьякаў, што ста-рва большавіцкая гвардыя ісць па гэ-таму жа шляху. Крыкам аб пера-радыўшым Троцкі прабаваў пры-крыць сваё ўласнае перадажэнне і свае антыпартыяныя замыслы.

Абодва дакументы апазіцыянераў, як платформа 46, так і пісьмо Троцкага, былі разасланы трацікістамі ў райны і зьякі і паставлены на абмеркаванне членаў партыі.

Партыю выклікалі на дыскусію. Такім чынам, як перад X з'ездам партыі ў часе прафсаюзнай дыскусіі, так і цяпер партыі была навазна трацікістамі агугнапартыяная дыскусія.

Не глядзячы на занятае партыі больш важнымі гаспадарчымі пытанья-мі, партыя прышла выклі і адкрыла дыскусію. Дыскусія ахапіла ўсю партыю. Ба-рацьба насіла люты характар. Асаблі-ва востра прапала барацьба ў Ма-скве. Троцікісты імкнуліся пера за ўсё захавіць сталічную арганізацыю. Іх дыскусія не дапамагла траці-кістам. Яна толькі зрабляла іх. Траці-кісты былі разбіты ўшчнт як у Ма-скве, так і па ўсёму Советскаму Саю-зу. За трацікістаў галасавала толькі невалікая колькасць вузавіскіх ачэек і зьячэк устануў.

У студзені 1924 года сабралася XIII партыяная канферэнцыя. Яна заслуха-ла даклад тав. Сталіна, які падляў вынікі дыскусіі Канферэнцыя асузіла трацікістычкі апазіцыю, заявіўшы, што ў яе асобе партыя мае справу з дроб-небуржуазным ухілам ад марксізма. Рашэнні канферэнцыі былі адобраны потым XIII партыяным з'ездам ІV кан-грэсам Комінтерна. Міжнародны ко-муністычны пролетарыят падтрымаў большавіцкую партыю ў яе барацьбе супроць трацікізма.

Але трацікісты не спынілі сваёй па-дрэўнай работы. Восенню 1924 года Троцкі валакураў артыкул «Урокі Ка-стрычніцка», у якім рабіў спробу пад-навіць леныншым трацікізмам. Гэты ар-тыкул з'яўляўся суцэльным пакеўтам на нашу партыю, на яе правальна — Леніна. За гэту пакеўніцкую кніжоч-ку ўхваліліся усё ворагі камунізма і Советскай улады. Партыя з абурэннем сустрала гэты пакеў Троцкага на ге-

раічную гісторыю большавізма. Тав Сталін выкрыў спробу Троцкага пад-навіць леныншым трацікізмам. У сваіх выступленнях тав. Сталін укаваў, што эсдачка партыі заклучаецца ў тым, каб пахаваць трацікізм, які ідэюную плынь.

Сур'ёзнае значэнне мета ў справе іжынага разгрома трацікізма і абаро-ны ленынізма тэарэтычная работа тав. Сталіна «Аб асновах ленынізма», якая вышла ў 1924 годзе. Гэтая брашура з'яўляеша майстарскім выкладам і сур'ёзным тэарэтычным абгрунтаван-нем ленынізма. Яна ўзброіла талы і ўзбройвае пілер большавікоў ва ўсім свеце вострай воброй марксіска-ленін-скай тэорыі.

У сваё супроць трацікізма тав. Сталін агуртаваў партыю вакол яе ЦК і ма-білізаваў яе на далейшую барацьбу за перамогу сацыялізма ў нашай краі-не. Тав. Сталін зноў даказаў, што іжыны разгром трацікізма з'яўляеша ўмова, неабходнай для таго, каб за-беспечыць далейшы пераможны рух наперад да сацыялізма.

Падволячы вынікі гэтай перамо-вы барацьбы з трацікізмам, тав. Сталін ба-рацьбы:

«Не разбіўшы трацікізма, нехта дабіцца перамогі ва ўмовах нэпа, нехта дабіцца ператварэння цяпер-ашняй Расіі ў Расію сацыялісты-чную».

Але поспехі ленынскай палітыкі партыі былі засмучаны найважлікім го-рам, якое паісціла партыю і рабочы клас. 21 студзеня 1924 года ў Горках, пад Масквой, памёр наш правальні І настаўнік, тварец большавіцкай пар-тыі, Ленін. Рабочы клас усёго свегу сустрэў вестку аб смерці Леніна, які самую цяжкую страту. У дзень паха-вання Леніна міжнародны пролетарыят аб'явіў іжыніцкую астануўку ўсіх работ Спіянілі чыгушкі, спынілася работа на заводах і фабрыках. Пра-цоўныя ўсёго свегу з найлібішым жа-лем пражавалі ў магілу свайго баць-ку і настаўніка, лепшага друга і аб-арона — Леніна.

На смерць Леніна рабочы клас Со-ветскага Саюза адказаў ішчэ большым згутаўваннем вакол ленынскай партыі. Кожны свядомы рабочы ў гэтыя жа-лобныя дні прадляў свае адносіны да камуністычнай партыі, ажыццяўляючы заветы Леніна. У ЦК партыі паступа-лі тысячы і тысячы заяў беспартый-ных рабочых з просьбай прыняць іх у партыю. ЦК пайшоў насустрач гэ-таму руху пералавых рабочых і аб'я-віў масавы прыём у партыю перала-вых рабочых, аб'явіў ленынскі прыём у партыю. У партыю пайшлі новыя дзесяткі тысяч рабочых. Ішлі тыя, хто гадоў быў адляць жыццё за справу партыі, за справу Леніна. Зыш двух-сот сарака тысяч рабочых уступілі талы ў кароткі тэрмін у рады боль-шавіцкай партыі. У партыю ўвайшла пералавая частка рабочага класа, най-больш свядомая і рэвалюцыяная, най-больш смелая і дысцыплінаваная. Га-та быў ленынскі прыём у партыю.

Смерць Леніна паказала, як блізка наша партыя рабочым масам і як ра-бочыя ларажаць ленынскай партыі. У жалобнае ленынскі ліі па ІІ з'е-зде Советскай ССР тав. Сталін пад-ляў імя партыі валакую клятву Ён сказаў: «Мы, камуністы, — людзі асабага складу. Мы скроены з асабага ма-торыяла. Мы — тыя, якія складалем армію валайка пролетарскага стра-тэга, армію таварыша Леніна. Няма нічога вышэй, як чэсьць наледаць да гэтай арміі. Няма нічога вышэй, як зване члена партыі, аснавалі-нікам і кіраўніком якой з'яўляеша таварыш Ленін».

Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм трымаць высока і за-

хоўваць у чыстае валайка зване члена партыі. Клянемся табе, тавары-ш Ленін, што мы з часцію выкана-ем гэту тваю запаведзь».

Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм захоўваць адзіноства нашай партыі, які знішчы вока. Кля-немся табе, таварыш Ленін, што мы з часцію выканаем і гэту тваю запаведзь».

Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм захоўваць і ўмацоў-ваць дыктатуру пролетарыята. Кля-немся табе, таварыш Ленін, што мы не пахкадем сваіх сіл для таго, каб выканаць з часцію і гэту тваю запаведзь».

Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм захоўваць усімі сі-ламі саюз рабочых і сялян. Клянемся табе, таварыш Ленін, што мы з часцію выканаем і гэту тваю запаведзь».

Таварыш Ленін няспынна гаварыў нам аб неабходнасці лора-ахвотнага саюза народаў нашай краіны, аб неабходнасці брацкага іх супрацоўніцтва ў рамках Саюза Рэспублік. Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм ўмацоў-ваць і расшыраць Саюз Рэспублік. Клянемся табе, таварыш Ленін, што мы выканаем з часцію і гэту тваю запаведзь».

Ленін не раз укаваў нам, што ўмацаванне Чырвонай арміі і па-ліжэнне яе стану з'яўляеша ад-ной з важнейшых задач нашай партыі... Паключамся-ж, таварышы, што мы не пахкадем сіл для таго, каб ўмацаваць нашу Чырвоную армію, наш Чырвоны флот».

Уходзячы ад нас, таварыш Ленін заявіў таўм вернасць прынятым Камуністычнай Інтэрнацыянала. Клянемся табе, таварыш Ленін, што мы не пахкадем свайго жыцця для таго, каб ўмацоўваць і расшыраць саюз працоўных усёго свегу — Ко-муністычны Інтэрнацыянал».

Гэта была клятва большавіцкай пар-тыі сваяму правальду, Леніну, які будзе жыць у выках.

У маі 1924 года адбыўся XIII з'езд партыі. На з'ездзе прысутнічала 743 дэлегатаў з рашучым голасам, якія прадставілі 735.881 члена партыі. Разкае павелічэнне ліку членаў партыі ў параўнанні з папярэнім з'ездам тлумачыцца ўступленнем у рады партыі каля 250 тысяч новых членаў па ленынскім прызыву. Дэлегатаў з да-радчым голасам было 416 чалавек.

З'езд аднавоўна асудіў платформу трацікістычкі апазіцыі, азначыўшы яе, як дробнабуржуазны ўхіл ад мар-ксізма, які развіў ленынізма, і падвер-гаў рэзалюцыі XIII партыянай кан-ферэнцыі «Аб партыяным будаўніцтве і «Аб выніках дыскусіі».

Зыходзячы з задачы ўмацавання змычкі горада і вёскі, з'езд даў ука-зэнне аб далейшым расшырэнні іжы-стры, у першую чаргу лёкнай іжы-стры, аднаасова падкрэсліўшы неаб-ходнасць быстрага развіцця металур-гіі.

З'езд зацвердзіў стварэнне Наркома-та Унутранага Гандлю і паставіў пе-рад усімі ганляючымі органамі зада-чу аўдалання рынкам і выцяснення прыватнага капітала з галіны гандлю. З'езд паставіў задачу расшырэння даявоў крэдыт дзяржавы сялянства і выцесненні ліхвары з вёскі.

Як галоўную задачу работы ў вёс-цы, з'езд выставіў лоугун усюмернага кааперавання сялянскіх мас.

Наршце, з'езд укаваў на валаіравае значэнне ленынскага прызыву і звар-нуў увагу партыі на ўмацаванне рабо-ты па навучнаму маладых членаў партыі, перш за ўсё — ленынскага пры-зыву, — асновам ленынізма.

4. БАРАЦЬБА З ТРУДНАСЦАМІ АДНАЎЛЕННЯ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ. УЗМАЦЕННЕ АКТЫЎНАСЦІ ТРАЦІКІСТАЎ У СУВЯЗІ З ХВАРОВАЙ ЛЕНІНА. НОВАЯ ДЫСКУСІЯ Ў ПАРТЫІ. ПАРАЖЭННЕ ТРАЦІКІСТАЎ. СМЕРЦЬ ЛЕНІНА. ЛЕНІНСКІ ПРЫЗЫВ. XIII З'ЕЗД ПАРТЫІ.

Першыя годы барацьбы за аднаў-ленне народнай гаспадаркі прывялі да значных поспехаў. К 1924 году ўздым наіраўся па ўсіх галінах. Па-сеўная плошча з 1921 года значна па-влічылася, — сялянскае гаспадарка ўсё больш ўмацоўвалася. Расла і раз-вілася сацыялістычная прамысло-васць. Значна вырас колькасца рабочы елас. Вырасла заробатная плата Жыць рабочым і сялянам стала лягчэй і лепш, чым у 1920—1921 гадах.

Але ўсё яшчэ давалі сьве адчуваць рэзультаты ішчэ неліквідаванай раз-рухі. Прамысловасць яшчэ адставала ад даваеннага ўзроўню, яе роет знач-на адставаў ад росту патрабаваньі краі-ны. К канцу 1923 года налічвалася каля мільёна беспрацоўных, — паволь-ны рост народнай гаспадаркі не даваў матчынам рэсурсаць беспрацоўе. Гандль развіваўся з перабоімі з пры-чыны празмерна высокіх цэн на горад-скія вырабы, навазаныя краіне неман-намі і неманіскімі элементамі ў на-шых гандлёвых арганізацыях. У сувя-зі з гэтым советскі рубель стаў вельмі хістаца, цяннасць яго падала. Усё гэта гармазіла паліжэнне становішча рабочых і сялян.

К восні 1923 года крыку абвастры-лася гаспадарчая труднасці з прычы-ны парунення советскай палітыкі цэн нішчымі прамысловымі і гандлёвымі органамі. У найважэйшым разкае разнаходжанне паміж пэнамі на прамы-словыя тавары і прадукты сельскай

гаспадаркі. Цэны на хлеб былі нізкія, а на прамысловыя тавары — вёнамер-на высокія. У прамысловасці былі ва-скокі накладныя расходу, і гэты па-ражэла тавары. Грошы, якія вырабула сялянства ад продажу хлеба, быстра абсяцэнвалася. У дадатак да ўсёго трацікісты Пятакоў, які сляваў талы ў ВСНГ, даў зьячынную дырэктыву гас-падаркі — вышыбаць як мага больш прыбытку ад продажу прамтавараў, павышыць настрывы пэны, нібы для развіцця індустрыі. На самай справе гэты зманіскай лоугун мог прывесці толькі да звужэння базы прамысловай вытворчасці і падрыў індустрыі. Пры такіх умовах сялянства няважна было набываць гародскія тавары, і яно спыніла іх пакупу. Пачаўся крызіс збыту, які адбіўся на прамысловасці. Паявіліся затрудненні ў вылічы зароб-атной платы. Гэта выклікала нева-лоленне рабочых. Найбольш адсталыя рабочыя на некаторых фабрыках ід-лялі работу.

Цэнтральны Камітэт партыі наметыў шляхі ўстаравення ўсіх гэтых труд-насцей і неахлапай Прыняты былі ме-ры па ліквідацыі крызіса збыту. Было праведзена зжынонне цэн на прадметы шырокага спажывання. Рапаво было пра

